

[Ministeren for Landbrug og Fiskeri.]

og Jordlovsudvalget og derigennem til Landbrugsministeriet, som jo er de Myndigheder, der forestaar Oprettelsen af nye Brug. Jeg vil være i høj Grad interesseret i, at de, som gør et Arbejde for Oprettelsen af nye Brug, hvad der for Tiden er et vanskeligt Arbejde, ogsaa faar den Op-gave at paase, at der ikke bliver nedlagt Brug. Hvis Udvalget kunde gaa med hertil, vilde jeg finde det i høj Grad ønskeligt.

Det ærede Medlem Hr. Valdemar Thom-sen udtalte, at en høj Rente er Gift for Ud-stykningen. Det er dog et Spørgsmaal. For Erhvervene er det naturligvis en stor Fordel at arbejde med en billig Rente; men at det ligefrem vilde være en Fordel for Udstykningen i Øjeblikket at faa en lav Rente, er tvivlsomt, idet en Nedsættelse af Renten sikkert vil betyde, at Jorden bliver endnu dyrere. Saa maa man træffe andre Foranstaltninger for at skaffe Jord frem, og den vil blive meget vanskelig at skaffe.

Sønderup: Det fremgaar af de faldne Udtalelser, at der er Udsigt til, at For-handlingerne i Udvalget kan føre til et Resultat.

Jeg takker Landbrugsministeren, fordi han er villig til at overveje de Forhold, hvori de vest- og midtjyske Husmænd be-finder sig.

Man har fra forskellig Side udtalt, at vi skulde stille Jordkøbslaan til Raadighed, men jeg tror, at det eneste vi vilde faa ud af det, var at komme til at give nogle flere Penge for det samme Stykke Jord, og det var jo egentlig ikke Formaalet. Idet jeg i øvrigt anerkender de saglige Betragtninger, det ærede Medlem Hr. N. P. Andreasen anstillede, vil jeg understrege, at vi ikke kommer uden om, at hvordan vi end vender og drejer det, er det afgjort Etablerings-omkostningerne, der rent øjeblikkeligt har standset Udstykningen. Det maa vi gøre os klart, og derfor er det ogsaa i høj Grad sandsynligt, at der ikke vil hengaa saa for-færdelig lang Tid, inden man igen kan fremskaffe Jord til normal Pris og saa igen faa en rimelig og fornøftig Udstykning i Gang. Vi husker, hvordan vi i Trediverne havde betydeligt Udbud af Jord, ja, endog saa betydeligt, at man i visse Tilfælde kunde købe Jord til Priser, der laa under Skatteværdien. Det er ikke haabløst at tænke sig, at de Tilstande kunde vende til-bage igen, naar vi kommer ind i normale Forhold. Men Praksis bekræfter Rigtig-heden af de Betragtninger, jeg har gjort

gældende: at det er Etableringsomkost-ningerne, det drejer sig om. Jeg kan saa-ledes oplyse, at vi i Ringkøbing Amt havde købt en lille Smule Statsjord, ikke saa for-færdelig meget, men vi havde Hyre med at faa fat i Købere til det.

Jeg har gjort mig til Talsmand for at hæve Laanene til de ældre Brug. Ministeren nævnte i den Forbindelse, at naar man kunde faa Byggelaan paa 16 000 Kr., var det Bevis for, at Brugene kunde blive store nok i Kraft af det; men Forholdet er det, at i de 16 000 Kr. er indbefattet ikke alene Byggelaan, men ogsaa Jordkøbslaan; og derfor mener jeg, at det alt taget i Betragtning vil være nødvendigt at foretage denne Forhøjelse.

I Anledning af Henstillingen til Jord-lovsudvalget om at være mere large med at bevilge Etableringslaan, kan jeg oplyse, at man, i hvert Fald hvor jeg har været med, har bevilget alle de Ansøgninger om Etable-ringslaan, der er kommet ind; mere kan man ikke forlange af os.

Det ærede Medlem Hr. N. P. Andreasen har rejst Spørgsmaalet om Nedsættelsen af en Kommission i Kommunerne til Under-søgelse af Spørgsmaalet om Nødvendig-heden af Tillægsjord og faaet Tilslutning dertil af den højtærede Minister. Jeg maa i høj Grad fraraade, at man skrider til noget saadant, fordi det Resultat, der vil fremgaa deraf, ikke vil være noget Barome-ter for de virkelige Forhold. Man kan nemlig i Øjeblikket gaa fra den ene Mand til den anden, og saa er det ligegyldigt, om der er meget eller lidt Jord — alle er de Købere i Øjeblikket. Derfor bliver det Billede, vi faar frem, slet ikke et Udtryk for, hvorvidt Kravet om Tillægsjord er berettiget eller ikke. Jeg mener, at Hus-mandsbrugskommissionerne i Amterne fort-sat er i Stand til at klare det Spørgsmaal.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. N. P. Andreasen har Ordet for en kort Bemærkning.

N. P. Andreasen: Jeg takker den højtærede Landbrugsminister for hans meget imødekommende Svar til mig.

Det ærede Medlem Hr. Sønderup under-stregede stærkt, at det er Etableringsudgif-terne, der er steget. Det er sikkert nok, men skal man købe Jord i det frie Marked uden Besætning og Inventar, er den ikke til at købe; den er for dyr og ikke til at faa fat paa, og det gælder ikke mindst, naar der er Tale om Tillægsjord.

Med Hensyn til Etableringslaan sagde